

lære Meget deraf. Meter-systemet hører forøvrigt til den fletteste Periode, thi den hører til den anden, og det var i den anden Periode, at man foreslog at Alt skulde inddeles i Tiere; Dagen skulde inddeles i Tiere, Ugen skulde inddeles i Tiere, men Dagen vedblev dog at være to Gange 12 Timer, hvormeget man end vilde indføre Tidelings-systemet. Det er fra den Tid, Lovforslaget stammer; det er iøvrigt først blevet fremlagt af den berømte Lallebrand. Han fremkom med Lovforslaget i 1790, men først i 1799 naaede man til det System, som skulde indføres over hele Verden, og man kom saa endda, som det er oplyst af den første ærede Raler, til et System, der nu ikke mere er nødtigt. Jeg har gjenemgaaet de samme Oplysninger og har set, at det er Tilfældet, at det ikke er meget nødtigt. (Berg: Det er fuldstændig nødtigt!) Det er ikke Tilfældet. I Overensstemmelse med det første System skulde Meteren være $\frac{1}{10,000,000}$ af Meridianen, men det er ikke Tilfældet; det er den ikke. (Berg: Derfor er den lige nødtigt!) Der tror jeg dog, at det ærede Medlem tager fejl. Man indførte altsaa Systemet i Frankrig i Slutningen af forrige Aarhundrede, og da det skulde være internationalt, gav man det latinske og græske Navne; det er i disse Klæder, det møder her. Det ærede Medlem sagde, at det var fransk, men han kunde altsaa bedre sige, at det var fransk-græsk-latinsk. Det vilde være meget rigtigere at sætte i § 1, at det var fransk-græsk-latinsk, thi sprogligt er det baade græsk og latinsk. Da det nye System skulde opluge hele Verden, maatte man naturligvis søge efter at finde kosmopolitiske Navne, og man blev da enig om, at Alt, hvad der laa over en Meter, skulde betegnes med græske, Alt, hvad der laa under, med latinske Navne. I Frankrig syntes man ikke rigtig derom, og den store Befolknings Stemning var derimod. Napoleon begyndte først paa at illæde det franske Navne, men det hjalp heller ikke; man var derimod alligevel, og endelig afflaffede man det i 1812, ligesom det afflaffedes i mange af de Lande, der vare bleve lyffaliggjorte derved, der havde fulgt Frankrig paa dets Bane og indført det. Nu har man ganske vist begyndt at indføre det igjen, men denne Væksen viser, at man slet ikke er naaet til noget Bestemt, til noget Fuldkomment. Systemet hører til de Ting, hvormed man som Lærer nødsages til at spjessætte sig, da disse Ting jo findes i Regnebøgerne. Dette kan jo for saa vidt være rigtigt nok, og jeg har derfor sørgt for at gjøre mig selv Rede for, hvilke Fordele der kan være forbundet dermed. Det er da først nævnt, at det skulde være en Fordel at faae Titalsystemet. Det sagde man ogsaa om det ny Møntsystem, og det betonedes navnlig det forhenværende ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds, i et han meget stærkt indpødgik mig, da jeg ikke kunde indse, at dette System vilde være

til nogen stor Fordel. Jeg skal nu indrømme, at det kan forholde sig saa; det modsiges iøvrigt af flere, at det er til nogen Lettelse i den store Handel, og i de daglige Beregninger er det lige saa ofte en Uanseliggjørelse som en Lettelse. Spurgte vi f. Ex. i gamle Dage en Dagleier, hvad han skulde have i Dagløn, hed det to eller tre Mark, men nu lyder Svaret 66 Ore eller et lignende Tal, og vil man vide, hvor meget det udgjør f. Ex. i 12 Dage, er det strax et Regnestykke med store Tal. (N. Jensen (Marhus Amts 3die Valgkreds): Saa lære de jo at regne!) Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds mener, at saa lære de at regne, men samtidig vilde de jo spille den Tid, de kunde benytte til noget bedre. (Modsigelse.) Det kan da ikke negtes, at Tid er Penge, og spiller man Tid paa uproduktivt Arbejde, er det et Tab; det er dog umegeligt. Det ærede Medlem er da altsaa ogsaa saa god at indrømme, at det ikke i alle Tilfælde er en Lettelse. Han har vistnok selv daglig prøvet paa, at det ingen Lettelse er; jeg kunde ellers minde ham derom, men det skal jeg lade staa hen. Det er sikkert nok, at det i mange Tilfælde er en Uanseliggjørelse og ikke nogen Lettelse, skjøndt man raaber paa, at Titalsystemet er en Lettelse. Lad ogsaa være, at der er en Lettelse deri med Hensyn til Møntvæsenet, og at det skal være dets Fordel; lad det staa hen. Naar vi dernæst komme til den næste Grund, som er den, man navnlig betonedes stærkt, og som den ærede sidste Raler først og sidst fremhævede, er det den, at vi derved blive fælles med hele Verden; men jeg har oplyst, at dette kun i meget ringe Grad er Tilfældet; det gælder kun for en Femtedel, og der bliver saaledes fire Femtedele tilbage, men selv om det var Tilfældet, at hele Verden havde dette System, hvilket ikke er Tilfældet, vil jeg dog spørge, hvor stor en Procentdel af hele Befolkningen der staar i Forbindelse med den udenrigske Handel? Det kunde vel være verd at faae overveiet, for at se, hvormange Procent der fik Nytte af det. Nei, jeg er tilbøjelig til at mene, at Professor Colding — jeg skal iøvrigt hverken oplæse eller udvilde hans Betænkning, da jeg haaber, at ærede Medlemmer selv have læst det — ikke har overdrevet, naar han har sagt, at det for 90 pCt. af den danske Befolkning vil være en Lidselse, og kun for nogle faa en Nytte. Den Nytte kunne de have alligevel; thi der er Ingen, som forbyder dem at dele Allen eller Fod i 10 Tommer og Tommen igjen i 10 Linier. Den anden Fordel, den, der angaar den udenrigske Handel, synes altsaa rigtignok at blive noget lille, og der bliver altsaa kun tilbage, at det skulde være en Lettelse i Regningen, men det bliver det dog først, naar man er naaet saa vidt, at man kan tænke i det. Men naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) kan